

GEDRAGSKODE VIR LEEDERS

Etiekkode

Die Leerders van Laerskool Mikro verbind hulle tot die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, en onderneem om die reg en die regstelsel te respekteer, te onderhou en te bevorder.

Dit sluit in om:

- die waardes van die skool ten alle tye uit te leef;
- hierdie gedragskode en al die reëls en regulasies van Laerskool Mikro getrou na te kom;
- hoë morele en etiese standaarde te handhaaf;
- daarna te streef dat optrede altyd verantwoordelik en ter bevordering van die skool se goeie naam sal wees;
- skoolwerk met ywer, pligsgetrouheid en toewyding te doen; en
- die nodige hoflikheid en respek teenoor alle personeel, medeleerders en besoekers te betoon.

Leerders onderwerp hulle aan die dissiplinêre maatreëls wat toegepas word indien die bepalings van hierdie gedragskode nie nagekom word nie.

Gedragskode en -reëls

1. Inleiding

Hierdie dokument is die gedragskode van Laerskool Mikro, soos deur die Beheerliggaam goedgekeur. Die beheerliggaam het die ouers, leerders en opvoeders van die skool oor die inhoud van die gedragskode geraadpleeg. Die gedragskode is opgestel in ooreenstemming met die toepaslike bepalings van die Grondwet van die Republiek van Suid Afrika, Wet 108 van 1996; die Suid-Afrikaanse Skolewet, Wet 84 van 1996 ('die Skolewet'); die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, Wet 27 van 1996; Riglyne vir Gedragskode vir Leerders (Algemene Kennisgewing 776 in Staatskoerant 18900 van 15 Mei 1998); die Regulasies met betrekking tot Apparate vir Dwelmitoetsing en die Prosedure wat gevolg moet word (GK 1140 in Staatskoerant 31417 van 19 September 2008); Regulasies vir Veiligheidsmaatreëls by Openbare Skole (GK 1040 in Staatskoerant 22754 van Oktober 2001, soos gewysig) en toepaslike provinsiale wetgewing.

Die Beheerliggaam mag ook verdere beleide of gedragskodes wat met spesifieke kwessies handel goedkeur wat by hierdie gedragskode ingelees sal word. Indien daar verskille tussen die spesifieke beleide en hierdie gedragskode ontstaan, sal die bepalings van hierdie gedragskode van toepassing wees.

2. Doel

Hoewel die Staat verplig bly om opvoeding beskikbaar en toeganklik te maak, moet dit aangevul word met die toewyding en verbintenis van verantwoordelike rolspelers, naamlik

opvoeders, leerders en ouers. Hierdie gedragskode is bedoel om sodanige toewyding en verbintenis te bevorder.

Die doel van hierdie gedragskode is om 'n gedissiplineerde en doelgerigte skoolomgewing te vestig wat toegewy is aan die bevordering en handhawing van die gehalte van die leerproses.

Die gedragskode onderskryf die skool se missiestelling.

Leerders en hul ouers/voogde moet hulself van die skool se gedragskode en die bepalinge daarvan vergewis. Sodra leerders by die skool ingeskryf is, is hulle onderworpe aan die gedragskode, en moet hulle dit stiptelik nakom. Indien leerders die gedragskode oortree of minag, sal daar ooreenkomstig die dissiplinêre prosedure vir leerders teen hulle opgetree word.

3. Gedragskode

Algemene reëls

- 3.1 Leerders sal hulle te alle tye as goeie ambassadeurs van die skool en ooreenkomstig die etiekkode van die skool gedra.
- 3.2 Terwyl leerders in die skool se drag of enige gedeelte daarvan geklee is wat voldoende is om hulle in die oë van die publiek met die skool te verbind, of terwyl leerders die skool verteenwoordig, hetsy direk of indirek, hetsy as deelnemers, ondersteuners, helpers, toeskouers of andersins, sal hulle hulself van enige gedrag weerhou wat die skool, personeel of hul medeleerders in 'n slegte lig kan stel.
- 3.3 In hul wisselwerking met die Skoolhoof, adjunkhoofde, opvoeders en ander skoolpersoneel, moet leerders te alle tye die nodige hoflikheid en respek betoon en hulle weerhou van optrede wat op oneerbiedigheid of opstandigheid neerkom.
- 3.4 In hul wisselwerking met mekaar, moet leerders selfbeheersing aan die dag lê en wedersydse respek en verdraagsaamheid betoon. In die besonder moet leerders hulle weerhou van enige gedrag wat daarop gemik is om die fisiese, geestelike en morele welstand van enige ander leerder te skend, of wat daartoe kan aanleiding gee. Enige onbehoorlike fisiese kontak tussen leerders op die skoolterrein of enige ander plek waar hulle as leerders van die skool uitgeken kan word, is streng verbode.
- 3.5 'n Opvoeder van die skool sal oor dieselfde regte as 'n ouer beskik wat betref die beheer en dissipline van die leerder volgens die gedragskode, sowel gedurende die leerder se skoolbywoning as gedurende enige skoolaktiwiteit.
- 3.6 Tensy deur 'n onderwyser toegelaat, mag leerders nie in die klaskamer, saal of biblioteek eet of drink nie. Die kou van kougom gedurende skoolaktiwiteite is verbode.
- 3.7 Selfoongebruik is onderworpe aan die skool se selfoonbeleid. Selfoongebruik en oproepe gedurende skoolaktiwiteite is streng verbode, tensy met die toestemming van 'n opvoeder.

- 3.8 Die rook, besit en/of gebruik van tabakmiddels, nikotienbevattende middels, e-sigarette, drank, ander alkoholiese middels of dwelmmiddels gedurende enige skoolaktiwiteit of wanneer leerders in skooldrag geklee is, is verbode.
- 3.9 Die besit van enige gevaarlike wapens, gewere, dwelms of ander skadelike en gevaarlike middels, gesteelde goedere of pornografiese materiaal op die skoolterrein is verbode. In geval van 'n redelike vermoede dat leerders in besit van enige hiervan is, het die Skoolhoof of 'n opvoeder die reg om sodanige leerders en/of die eiendom in hul besit te deursoek. Sodanige leerders se menswaardigheid sal deurentyd gerespekteer word, en dus sal die deursoeking privaat, deur persone van dieselfde geslag, en in die teenwoordigheid van nóg 'n persoon geskied. Die deursoekingsproses en -uitkoms sal opgeteken word.
- 3.10 Enige optrede wat die administrasie, dissipline of doeltreffendheid van die skool onbillik benadeel, sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.
- 3.11 Skuldigbevinding deur 'n hof aan 'n strafregtelike oortreding sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.
- 3.12 Oortredings wat tot skorsing en/of uitsetting kan lei, sluit in, maar is nie beperk nie tot:
- optrede wat ander se veiligheid bedreig en wat die regte van ander skend;
 - die besit, dreigement of gebruik van gevaarlike wapens;
 - die besit, gebruik, verhandeling of sigbare bewys van narkotiese of ongemagtigde dwelms, alkohol en bedwelkende middels van enige aard;
 - bakleiery, aanranding of mishandeling;
 - onsedelike gedrag of 'n herhaalde gevloek;
 - die aanneem of voorhou van 'n vals identiteit;
 - enige vorm van haatspraak, seksisme, rassisme of ander antisosiale gedrag;
 - diefstal of die besit van gesteelde goedere, wat die diefstal of besit van toets- of eksamenvraestelle voor sodanige toets of eksamen insluit;
 - onregmatige optrede teenoor en/of vandalisme, die vernietiging of beskadiging van skool eiendom wat die aanbring van graffiti sou insluit;
 - oneerbiedigheid, aanstootlike gedrag en verbale mishandeling gerig teen opvoeders of ander skoolpersoneel of -leerders;
 - herhaalde oortredings van skoolreëls of hierdie gedragskode;
 - strafregtelike en onderdrukkende gedrag, soos verkragting en geslagsgebaseerde teistering;
 - viktimisasie, afknouery en intimidasie van ander leerders;
 - die oortreding van eksamenreëls; en
 - opsetlike en bewuste verstrekking van vals inligting, of die vervalsing van dokumente, ten einde onbehoorlike voordeel te bekom.
- 3.13 Swangerskappe onder skoolmeisies
- 3.13.1 Beleidsstelling en algemene beginsels
- Die skool is 'n sterk voorstander van seksuele onthouding onder leerders van die skool.

- Tog sal die skool ooreenkomstig die bepalings van die Grondwet en die Skolewet nie onbillik teen swanger leerders diskrimineer nie.

3.13.2 Hantering van swangerskappe onder skoolmeisies

- Enige leerderswangerskap sal vertroulik hanteer word.
- Elke geval behoort deurlopend beoordeel te word ten einde die leerder se opvoedingsbelange, reg op onderrig, reg op privaatheid asook reg op liggaamlike en psigiese integriteit te beskerm.
- Die skoolhoof of sy/haar gedelegeerde senior vrouepersoneellid moet, in die teenwoordigheid van 'n (ander) senior vrouepersoneellid, met die leerder en/of haar ouers/voogde oorleg pleeg in geval van 'n redelike vermoede dat sodanige leerder swanger is sonder dat die skool formeel daarvan ingelig is deur die geaffekteerde leerder en/of sy/haar ouers/voogde.

4. **Klasreëls**

- 4.1 Die klasopvoeder bepaal klasreëls in sy of haar diskresie en in ooreenstemming met hierdie gedragskode en toepaslike wetgewing.
- 4.2 Leerders moet stiptelik en volledig voldoen aan die klasreëls sowel as enige ander redelike mondelinge opdragte wat die klasopvoeder of enige personeellid gee, en wat redelikerwys noodsaaklik is om hierdie gedragskode uit te voer en/of om die skool behoorlik en professioneel te bestuur.
- 4.3 Enige oortreding van die klasreëls sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode en skoolreëls beskou word.

5. **Reëls met betrekking tot voorkoms en skooldrag**

5.1 Skooldrag

- 5.1.1 Die voorgeskrewe skooldrag moet gedurende skoolure én ander skoolaktiwiteite soos wat die beheerliggaam bepaal, gedra word.
- 5.1.2 Skooldrag moet altyd skoon en netjies wees. Wat onderhemde betref, mag seuns slegs 'n effekleurige, wit onderhemp dra wat onder geen omstandighede sigbaar mag wees nie. Kraaghemde moet ten alle tye ingesteek wees.
- 5.1.3 Geen musse of hoofbedekkings buiten dié wat in die kleredragreëls voorgeskryf word, mag gedra word nie.
- 5.1.4 Die Beheerliggaam kan na goeë dunke toestemming verleen dat leerders by sekere geleenthede burger-/gewone drag dra. Sodanige drag moet netjies en welvoeglik wees.

5.2 Voorkoms

- 5.2.1 Hare
Dogters

- Haarkleur moet te alle tye natuurlik vertoon. Geen onnatuurlike strepe word toegelaat nie.
- Hare wat oor die kraag hang, moet vasgemaak word.
- Slegs haarbykomstighede (linte, kammetjies, rekkies en bolletjies) wat by die skool se kleure pas en soos van tyd tot tyd gekommunikeer deur die skool, mag gedra word.
- Hare moet stewig vasgemaak wees en netjies vertoon.

Seuns

- Hare moet kort en netjies geknip wees.
- Die gedeelte om die ore moet skoongeknipt wees. Hare mag nie aan die ore raak wanneer die hare regaf gekam word nie.
- Wanneer die hare afgekam word, mag dit nie die wenkbroue raak nie.
- Wangbaard ("sideburns") mag slegs tot by die middel van die oor strek.
- Hare mag nie uitermate van die kop wegstaan nie.
- Geen gel of haarprodukte word toegelaat nie.

5.2.2 Juwele

- Geen juwele, soos ringe, armbande (rekkies óf leer) of kettings, word toegelaat nie.
- Slegs polshorlosies word toegelaat.
- Die dra van liggaamsjuwele, soos neus-, tong- en wenkbroujuwele, is verbode. Wat ooringe vir dogters betref, mag slegs een goue of silwer knoppie of standaard- goue of silwer ringetjie per oor gedra word, en wel in die onderste gaatjie indien daar meer as een is.
- Geen steentjies van enige aard word toegelaat nie.

5.2.3 Naels

- Naels mag nie oor die vingerpunte steek nie.
- Geen naellak mag gedra word nie.

5.2.4 Grimering

- Geen maskara, oogomlyner of blosser word toegelaat nie.

5.2.5 Tatoëermerke

- Geen sigbare tatoëermerke, hetsy tydelik of permanent, word toegelaat nie.

6. Sport- en buitemuurse aktiwiteite

6.1 Deelnemers aan sport- en ander buitemuurse aktiwiteite

- 6.1.1 Leerders wat gekies word om die skool as deelnemers in enige sport- of ander buitemuurse aktiwiteite te verteenwoordig, moet gedurende en ná deelname aan sodanige aktiwiteit in die sportdrag, skooldrag of ander

voorgeskrewe drag geklee wees soos wat die opvoeder wat vir daardie aktiwiteit verantwoordelik is, bepaal.

- 6.1.2 Alle leerders wat aan voormelde aktiwiteite deelneem, sal lojaal wees teenoor die skool en mededeelnemers. In die besonder moet deelnemers betyds en stiptelik by die plek aanmeld waar die aktiwiteit plaasvind of van waar deelnemers na die betrokke plek van deelname vertrek. Leerders wat gekies is om die skool in 'n aktiwiteit te verteenwoordig kan slegs van bywoning verskoon word indien 'n skriftelike verskoning vooraf aan die sport- of kultuurhoof oorhandig word. Onvermydelike afwesigheid van 'n aktiwiteit sal slegs verskoon word indien die sport- of kultuurhoof nie later nie as drie dae na afloop van die betrokke aktiwiteit 'n skriftelike verskoning ontvang.
- 6.1.3 Leerders wat die skool by sportaktiwiteite verteenwoordig, sal te alle tye hoflik optree teenoor, en aan die beslissings, voorskrifte en opdragte voldoen van:
 - 6.1.3.1 die sporthoof en die opvoeder wat by die bepaalde sport betrokke is; en
 - 6.1.3.2 die skeidsregter of beoordelaar ten aansien van die betrokke aktiwiteit.
- 6.1.4 Alhoewel daar aanvaar word dat leerders wat aan sportaktiwiteite deelneem dit met oorgawe en volle inspanning doen, moet sodanige leerders steeds selfbeheersing en dissipline aan die dag lê. In die besonder moet leerders hulle van enige onsportiewe gedrag, vuil of beledigende taal, betrokkenheid in gevegte of voorvalle, of enige vuil of onbehoorlike spel weerhou.
- 6.2 Toeskouers en ondersteuners by sport- en ander buitemuurse aktiwiteite
 - 6.2.1 Alle leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal, benewens die nakoming van die bepalings van hierdie gedragskode, hulle van ontwrigtende, onbehoorlike, opstandige, onnodig opruiende of onbetaamlike gedrag weerhou. In die besonder mag leerders nie negatief op die beslissings van beoordelaars of skeidsregters reageer nie.
 - 6.2.2 Leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal hulle onderwerp aan en neerlê by enige opdragte en aanwysings wat hulle voor, gedurende én na afloop van die betrokke aktiwiteit ontvang van die Skoolhoof, enige opvoeder, of ouers wat die Skoolhoof aangestel het om met die vervoer, toesig of beheer van leerders te help wat na of van die betrokke aktiwiteit vervoer word, of dit bywoon.
 - 6.2.3 Bostaande reëls geld ook vir enige deelname aan enige ander buitemuurse aktiwiteite buiten sport, behalwe waar dit ooglopend nie van toepassing is nie.

7. Skooleiendom

- 7.1 'Skooleiendom' sluit die volgende in:
- 7.1.1 Die grond en geboue wat deur die skool beset word sowel as enige permanente aanhegting aan sodanige grond en geboue; en
 - 7.1.2 Alle ander eiendom, wat toerusting, boeke, voorraad, motorvoertuie en dies meer insluit, wat die skool besit, huur of berg, of vir die beskadiging of verlies waarvan die skool wetlik aanspreeklik gehou kan word.
- 7.2 Aangesien die skool ontwikkel en opgerig is vir gebruik deur alle leerders wat daar skoolgaan, is alle leerders verplig om alles in hul vermoë te doen om die skool se eiendom te bewaar, sodat dit tot voordeel van alle huidige en toekomstige leerders van die skool gebruik kan word.
- 7.3 Geen leerder mag enige skooleiendom van die skoolperseel verwyder sonder die vooraftoestemming van die Skoolhoof of 'n opvoeder van die skool nie.
- 7.4 Leerders mag nie enige eiendom van die personeel van die skool, medeleerders, besoekers aan die skool, of lede van die publiek beskadig, skend of vernietig nie. Hierdie reël geld ten opsigte van eiendom op die skoolterrein, in die onmiddellike omgewing van die skool, by of naby die plek van enige skoolaktiwiteit, sowel as enige voertuig waarmee leerders vervoer word en die eiendom daarop.
- 7.5 Enige leerder wat enige skooleiendom misbruik, beskadig of verniel, moet dit vervang of daarvoor betaal. Vernietiging en/of beskadiging van eiendom is 'n strafbare oortreding.

8. Die Leerderraad en skoolleiers

- 8.1 Die Leerderraad is saam met die personeel van die skool verantwoordelik vir algemene skoordisipline.
- 8.2 Alle leerders moet enige redelike voorskrif van 'n lid van die Leerderraad gehoorsaam en ondersteun en samewerking verleen in die behoorlike uitvoering van hul pligte.

9. Skooldiensgewings

- 9.1 Alle leerders is verplig om alle kennisgewings wat die Beheerliggaam, Skoolhoof of 'n opvoeder van die skool vir dié doel aan leerders uitreik, aan hul ouers te oorhandig, en om enige ontvangserkenning wat die ouers moet voltooi, stiptelik aan die klasopvoeder te voorsien.

10. Skoolwerk en huiswerk

- 10.1 Daar sal te alle tye 'n ordelike atmosfeer in die klaskamer heers. Leerders mag nie onderrig versteur of verhinder nie.
- 10.2 Leerders moet klasopdragte stiptelik nakom.
- 10.3 Alle leerders vanaf graad 3 sal 'n Mikro huiswerkboek ingevolge die Skoolhoof of klasopvoeder se voorskrifte hou en bywerk.

- 10.4 Leerders moet die voorgeskrewe huiswerk doen en dit stiptelik teen die bepaalde spertyd by die betrokke opvoeder indien. Versuim om aan hierdie reël te voldoen kan slegs verskoon word indien die leerder op die dag waarop die huiswerk voltooi moes gewees het, 'n skriftelike nota van sy/haar ouers met 'n aanvaarbare verduideliking vir die versuim aan die opvoeder oorhandig.
- 10.5 Alle leerders moet hul voorgeskrewe skoolwerk met ywer, pligsgetrouheid en toewyding doen om sodoende 'n deurlopende werksetiek te ontwikkel. Versuim om aan hierdie reël te voldoen, sonder 'n aanvaarbare verskoning, sal as 'n oortreding van hierdie reël beskou word.
- 10.6 Leerders is verplig om enige werk wat hulle misgeloop het, so spoedig moontlik in te haal.

11. Toetse en eksamens

- 11.1 Alle leerders is verplig om hulle aan die toetse en eksamens wat deur die opvoeders aan hulle opgedra word, te onderwerp. Versuim om aan hierdie reël te voldoen sal slegs in uitsonderlike gevalle verskoon word, mits die ouers van die betrokke leerder op die vroegs moontlike geleentheid 'n volledige en aanvaarbare skriftelike verduideliking aan die Skoolhoof oorhandig.
- 11.2 Leerders moet hulle met die afneem van toetse of eksamens van enige vorm van oneerlikheid weerhou.

12. Fietse

- 12.1 Leerders parkeer hul fietse op die skoolterrein op eie risiko.
- 12.2 Leerders moet hul fietse parkeer in die gebied wat spesifiek vir fietsparkering toegeken is.
- 12.3 Leerders moet fietse op 'n veilige manier hanteer op die skoolgronde en ander leerders in ag neem.

13. Stiptelikheid

- 13.1 Leerders sal op die bestemde tyd aan die begin van die skooldag en met die aanvang van enige ander skoolaktiwiteit opdaag. Leerders wat laat opdaag, moet eers by die kantoor aanmeld voordat hulle na hul betrokke klas gaan. Skool begin om 07:40 dwarsdeur die jaar.

14. Afwesigheid van skool

- 14.1 Leerders mag slegs in uitsonderlike gevalle afwesig wees van die skool, en dan ook slegs met die skriftelike toestemming van die Skoolhoof, of sy/haar verteenwoordiger indien die Skoolhoof nie beskikbaar is nie.
- 14.2 Afwesigheid van die skool sonder 'n aanvaarbare verskoning word as stokkiesdraaiery beskou, wat streng verbode is.

14.3 Leerders wat vir een tot drie agtereenvolgende dae van die skool afwesig is, moet met hul terugkeer 'n skriftelike verduideliking van hul ouers / voogde voorlê. Afwesigheid vir meer as drie agtereenvolgende dae sal slegs verskoon word indien 'n brief deur 'n geregistreerde mediese praktisyn voorgelê word, buiten in die geval van dood of trauma in die leerder se gesin of om 'n ander rede wat deur die Skoolhoof goedgekeur word.

15. Omgewing

15.1 Leerders het die reg op 'n veilige omgewing en skool wat bevorderlik is vir opvoeding.

15.2 Leerders mag nie die skoolgronde of -geboue bemors nie.

15.3 Leerders wat toeskouers of ondersteuners by enige skoolaktiwiteit is, moet die terrein wat hulle beset netjies en skoon agterlaat, en moet seker maak dat alle rommel opgeruim en in vullishouers geplaas word.

15.4 Leerders moet toilette skoon agterlaat.

15.5 Enige optrede of versuim deur leerders wat 'n gesondheidsgevaar vir ander leerders veroorsaak of moontlik kan veroorsaak, moet vermy word.

15.6 Geen slagspreuke (graffiti), plakkers, plakgate en dergelike dinge mag sonder die toestemming van die Skoolhoof op enige oppervlak by die skool of skoolterrein aangebring word nie.

15.7 Leerders moet gehoor gee aan die redelike opdragte van die Skoolhoof, enige opvoeder, of lid van die Leerderraad met betrekking tot die handhawing van 'n skoon en higiëniese skoolomgewing.

16. Vrystelling van bepalings van die gedragskode

16.1 Ouers / voogde van leerders kan op kulturele, godsdienstige of mediese gronde skriftelik by die beheerliggaam aansoek doen om algehele of gedeeltelike vrystelling van een of meer van die items wat in die gedragskode vervat is.

16.2 Sodanige aansoek moet volledige redes én stawende bewyse insluit. Die bewyslas rus dus op die leerder om die aansoek om vrystelling te staaf.

16.3 Aansoeke om vrystelling sal slegs aan die begin van elke skooljaar oorweeg word, tensy dringendheid of veranderende omstandighede aangevoer kan word.

16.4 In die oorweging van 'n aansoek om vrystelling sal die Beheerliggaam geregtig wees om enige inligting in te win wat hy vir 'n regverdige beoordeling van die aansoek kan nodig ag.

16.5 Die Beheerliggaam sal die aansoek om vrystelling met die nodige erns, objektiewiteit en verantwoordelikheid, en binne die raamwerk van die Grondwet en hofuitsprake oorweeg, en die ouer / voog skriftelik van die besluit inlig.

Prosedure vir dissiplinêre optrede teen leerders

In geval van die oortreding van enige bepaling wat in die gedragskode vir leerders voorgeskryf word, moet hierdie dissiplinêre prosedure gevolg word. Vir die toepassing van hierdie dissiplinêre prosedure word wangedrag in drie kategorieë verdeel. Dit stem ooreen met die verskillende dissiplinêre stappe wat geneem kan word en die verskillende prosedures wat gevolg kan word in die hantering van wangedrag.

Enige verwysing na die Beheerliggaam in hierdie dissiplinêre prosedure sluit die dissiplinêre komitee van die Beheerliggaam in.

1. Dissiplinêre optrede

1.1 Minder ernstige oortredings

1.1.1 Kategorie A-wangedrag

Die oortreding van die volgende reëls kwalifiseer vir Kategorie A wangedrag:

- Leerders sal hulle te alle tye as goeie ambassadeurs van die skool en ooreenkomstig die etiekkode van die skool gedra.
- Tensy deur 'n onderwyser toegelaat, mag leerders nie in die klaskamer, saal of biblioteek eet of drink nie. Die kou van kougom gedurende skoolaktiwiteite is verbode.
- Selfoongebruik is onderworpe aan die skool se selfoonbeleid. Selfoongebruik en oproepe gedurende skoolaktiwiteite is streng verbode, tensy met die toestemming van 'n opvoeder.
- Klasreëls soos vervat in klousule 4.
- Reëls met betrekking tot voorkoms en skooldrag soos vervat in klousule 5.
- Leerders wat gekies word om die skool as deelnemers in enige sport- of ander buitemuurse aktiwiteite te verteenwoordig, moet gedurende en ná deelname aan sodanige aktiwiteit in die sportdrag, skooldrag of ander voorgeskrewe drag geklee wees soos wat die opvoeder wat vir daardie aktiwiteit verantwoordelik is, bepaal.
- Alle leerders wat aan voormelde aktiwiteite deelneem, sal lojaal wees teenoor die skool en mededeelnemers. In die besonder moet deelnemers betyds en stiptelik by die plek aanmeld waar die aktiwiteit plaasvind of van waar deelnemers na die betrokke plek van deelname vertrek. Leerders wat gekies is om die skool in 'n aktiwiteit te verteenwoordig kan slegs van bywoning verskoon word indien 'n skriftelike verskoning vooraf aan die sport- of kultuurhoof oorhandig word. Onvermydelike afwesigheid van 'n aktiwiteit sal slegs verskoon word indien die sport- of kultuurhoof nie later nie as drie dae na afloop van die betrokke aktiwiteit 'n skriftelike verskoning ontvang.
- Leerders wat die skool by sportaktiwiteite verteenwoordig, sal te alle tye hoflik optree teenoor, en aan die beslissings, voorskrifte en opdragte voldoen van:
 - ❖ die sporthoof en die opvoeder wat by die bepaalde sport betrokke is; en

- ❖ die skeidsregter of beoordelaar ten aansien van die betrokke aktiwiteit.
- Leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal hulle onderwerp aan en neerlê by enige opdragte en aanwysings wat hulle voor, gedurende én na afloop van die betrokke aktiwiteit ontvang van die Skoolhoof, enige opvoeder, of ouers wat die Skoolhoof aangestel het om met die vervoer, toesig of beheer van leerders te help wat na of van die betrokke aktiwiteit vervoer word, of dit bywoon.
- Alhoewel daar aanvaar word dat leerders wat aan sportaktiwiteite deelneem dit met oorgawe en volle inspanning doen, moet sodanige leerders steeds selfbeheersing en dissipline aan die dag lê. In die besonder moet leerders hulle van enige onsportiewe gedrag, vuil of beledigende taal, betrokkenheid in gevegte of voorvalle, of enige vuil of onbehoorlike spel weerhou.
- Alle leerders moet enige redelike voorskrif van 'n lid van die Leerderraad gehoorsaam en ondersteun en samewerking verleen in die behoorlike uitvoering van hul pligte.
- Alle leerders is verplig om alle kennisgewings wat die Beheerliggaam, Skoolhoof of 'n opvoeder van die skool vir dié doel aan leerders uitreik, aan hul ouers te oorhandig, en om enige ontvangserkenning wat die ouers moet voltooi, stiptelik aan die klasopvoeder te voorsien.
- Die reëls met betrekking tot skoolwerk en huiswerk soos vervat in klousule 10.
- Die reëls met betrekking tot fietse soos vervat in klousule 12.
- Die reël met betrekking tot stiptelikheid soos vervat in klousule 13.
- Die reëls met betrekking tot afwesigheid van skool soos vervat in klousule 14.
- Leerders moet toilette skoon agterlaat.
- Leerders mag nie die skoolgronde of -geboue bemors nie.
- Leerders wat toeskouers of ondersteuners by enige skoolaktiwiteit is, moet die terrein wat hulle beset netjies en skoon agterlaat, en moet seker maak dat alle rommel opgeruim en in vullishouers geplaas word.
- Leerders moet gehoor gee aan die redelike opdragte van die Skoolhoof, enige opvoeder, of lid van die Leerderraad met betrekking tot die handhawing van 'n skoon en higiëniese skoolomgewing.

In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na 'n opvoeder van die skool of die Skoolhoof verwys word, en is sodanige opvoeder of Skoolhoof by magte om die strafmaatreëls volgens hul diskresie toe te pas:

- a) 'n Mondelinge of skriftelike waarskuwing
- b) Skoolwerk onder toesig / detensie met dien verstande dat die ouers betyds ingelig en die veiligheid van die kind verseker word

- c) Die uitvoer van pligte deur die oortreder ten gunste van die persoon/instansie wat deur die oortreding benadeel is, byvoorbeeld indien oortreding geskied het op 'n bus, by 'n ander skool of instansie.
- d) Opskorting van deelname aan skoolaktiwiteite, soos sport en kultuur (wat sosiale geleenthede uitsluit)
- e) Opskorting van of diskwalifisering van leierskapsposisies in die skool
- f) Detensie in geval van herhaaldelike oortreding

1.1.2 Kategorie B-wangedrag

Die oortreding van die volgende reëls kwalifiseer vir Kategorie B wangedrag:

- Terwyl leerders in die skool se drag of enige gedeelte daarvan geklee is wat voldoende is om hulle in die oë van die publiek met die skool te verbind, of terwyl leerders die skool verteenwoordig, hetsy direk of indirek, hetsy as deelnemers, ondersteuners, helpers, toeskouers of andersins, sal hulle hulself van enige gedrag weerhou wat die skool, personeel of hul medeleerders in 'n slegte lig kan stel.
- In hul wisselwerking met die Skoolhoof, adjunkhoofde, opvoeders en ander skoolpersoneel, moet leerders te alle tye die nodige hoflikheid en respek betoon en hulle weerhou van optrede wat op oneerbiedigheid of opstandigheid neerkom.
- In hul wisselwerking met mekaar, moet leerders selfbeheersing aan die dag lê en wedersydse respek en verdraagsaamheid betoon. In die besonder moet leerders hulle weerhou van enige gedrag wat daarop gemik is om die fisiese, geestelike en morele welstand van enige ander leerder te skend, of wat daartoe kan aanleiding gee. Enige onbehoorlike fisiese kontak tussen leerders op die skoolterrein of enige ander plek waar hulle as leerders van die skool uitgeken kan word, is streng verbode.
- Die rook, besit en/of gebruik van tabakmiddels, nikotienbevattende middels, e-sigarette, drank, ander alkoholiese middels of dwelmmiddels gedurende enige skoolaktiwiteit of wanneer leerders in skooldrag geklee is, is verbode.
- Die besit van enige gevaarlike wapens, gewere, dwelms of ander skadelike en gevaarlike middels, gesteelde goedere of pornografiese materiaal op die skoolterrein.
- Enige optrede wat die administrasie, dissipline of doeltreffendheid van die skool onbillik benadeel, sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.
- Alle leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal, benewens die nakoming van die bepalings van hierdie gedragskode, hulle van ontwrigtende, onbehoorlike, opstandige, onnodig opruiende of onbetaamlike gedrag weerhou. In die besonder mag leerders nie negatief op die beslissings van beoordelaars of skeidsregters reageer nie.
- Geen leerder mag enige skoleiendom van die skoolperseel verwyder sonder die vooraftoestemming van die Skoolhoof of 'n opvoeder van die skool nie.
- Leerders mag nie enige eiendom van die personeel van die skool, medeleerders, besoekers aan die skool, of lede van die publiek beskadig, skend of vernietig nie. Hierdie reël geld ten opsigte van eiendom op die skoolterrein, in die onmiddellike omgewing van die skool, by of naby die plek van enige skoolaktiwiteit, sowel as enige voertuig waarmee leerders vervoer word en die eiendom daarop.

- Die reëls met betrekking tot toetse en eksamens soos vervat in klousule 11.
- Enige optrede of versuim deur leerders wat 'n gesondheidsgevaar vir ander leerders veroorsaak of moontlik kan veroorsaak, moet vermy word.
- Geen slagspreuke (graffiti), plakkers, plakgate en dergelike dinge mag sonder die toestemming van die Skoolhoof op enige oppervlak by die skool of skoolterrein aangebring word nie.

In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na die Skoolhoof verwys word, en is die Skoolhoof by magte om die volgende strafmaatreëls volgens sy diskresie toe te pas:

- a) Enige van die strafmaatreëls vir Kategorie A wangedrag, waartoe die volgende bygevoeg kan word:
- b) Uitsluiting van deelname aan sosiale geleenthede van die skool
- c) Vergoeding
- d) Die herstel of vervanging van beskadigde eiendom
- e) 'n Finale skriftelike waarskuwing
- f) Gemeenskapsdiens vir tot ses uur
- g) Direkte detensie

1.2 Ernstige oortredings

1.2.1 Kategorie C-wangedrag

Die oortreding van die volgende reëls kwalifiseer vir Kategorie C wangedrag:

- Skuldigbevinding deur 'n hof aan 'n strafregtelike oortreding.
- Optrede wat ander se veiligheid bedreig en wat die regte van ander skend.
- Die besit, dreigement of gebruik van gevaarlike wapens.
- Die besit, gebruik, verhandeling of sigbare bewys van narkotiese of ongemagtigde dwelms, alkohol en bedwelmende middels van enige aard.
- Bakleiery, aanranding of mishandeling.
- Onsedelike gedrag of 'n gevloek.
- Die aanneem of voorhou van 'n vals identiteit.
- Enige vorm van haatspraak, seksisme, rassisme of ander antisosiale gedrag.
- Diefstal of die besit van gesteelde goedere, wat die diefstal of besit van toets- of eksamenvraestelle voor sodanige toets of eksamen insluit.
- Onregmatige optrede teenoor en/of vandalisme, die vernietiging of beskadiging van skool eiendom wat die aanbring van graffiti sou insluit.
- Oneerbiedigheid, aanstootlike gedrag en verbale mishandeling gerig teen opvoeders of ander skoolpersoneel of -leerders.
- Herhaalde oortredings van skoolreëls of hierdie gedragskode.
- Strafregtelike en onderdrukkende gedrag, soos verkragting en geslagsgebaseerde teistering.
- Viktimisasie, afknouery en intimidasie van ander leerders.
- Die oortreding van eksamenreëls.
- Opsetlike en bewuste verstrekking van vals inligting, of die vervalsing van dokumente, ten einde onbehoorlike voordeel te bekom.

In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na die Skoolhoof en Beheerliggaam verwys word, en is die Skoolhoof en Beheerliggaam by magte

om 'n dissiplinêre verhoor te hou en/of die volgende strafmaatreëls volgens hul diskresie toe te pas:

- a) Enige van die strafmaatreëls vir 'n Kategorie A of B oortreding.
 - b) Dissiplinêre verhoor. Na afloop van 'n verhoor waarin enige leerder skuldig bevind is aan die oortreding van die bepalings van die gedragskode, kan die Beheerliggaam sodanige leerder enige van voormelde strawwe oplê, of die leerder skors, of by die Onderwyshef aanbeveel dat die leerder uit die skool uitgesit word.
- 1.2.2 Indien daar op slegs skorsing as 'n straf besluit word, kan die Beheerliggaam die leerder vir tot sewe skooldae skors.
 - 1.2.3 Indien die Beheerliggaam besluit om die uitsetting van die leerder by die Onderwyshef aan te beveel kan die Beheerliggaam die leerder vir 'n redelike tydperk van tot veertien skooldae skors, hangende die Onderwyshef se beslissing.

2. Voorkomende skorsing

Die Beheerliggaam kan, op redelike gronde en as 'n voorsorgmaatreël, 'n leerder wat vermoedelik ernstige wangedrag (Kategorie C) gepleeg het vir tot sewe skooldae van skoolbywoning skors, maar kan slegs sodanige skorsing oplê nadat die leerder 'n redelike geleentheid ontvang het om verhoë in verband met sodanige skorsing aan die beheerliggaam te rig. In die tyd wat verhoë oorweeg word, mag die leerder onttrek word van skool aktiwiteite ten einde die welstand van ander leerders, opvoeders en skool eiendom te verseker.

3. Dissiplinêre verhoor

3.1 Voorlopige ondersoek

Wanneer 'n leerder na bewering of vermoedelik 'n ernstige oortreding (kategorie C) begaan het, kan die Skoolhef 'n ondersoekbeampte aanstel. Laasgenoemde sal inligting insamel sodat die Skoolhef kan besluit of 'n dissiplinêre verhoor nodig is.

3.2 Verhoor

3.2.1 Die ondersoekbeampte stel 'n klagstaat op, en die ouers en leerder ontvang skriftelik kennis van die klag en die plek, datum en tyd van die verhoor. Hierdie reëlings word in oorleg met die dissiplinêre komitee getref.

3.2.2 Die kennisgewing moet genoeg inligting bevat oor die datum, plek en aard van die beweerde oortreding.

3.2.3 Minstens vyf skooldae moet tussen die oorhandiging van die kennisgewing en die verhoor verloop.

3.2.4 Die Beheerliggaam stel die dissiplinêre komitee aan. Die voorsitter van die komitee moet 'n lid van die beheerliggaam wees. Die dissiplinêre komitee sal die bevoegdheid hê om die dissiplinêre verhoor namens die Beheerliggaam te behartig en af te handel, so volledig asof dit deur die Beheerliggaam self gedoen is, en sal geregtig wees om alles te doen wat die Beheerliggaam kragtens toepaslike wetgewing mag doen, wat insluit die oplegging en afdwining van enige strafmaatreël en die aanbeveling van uitsetting by die Onderwyshef.

Hierdie oordrag van bevoegdheid belet egter nie die beheerliggaam om sodanige bevoegdhede self uit te oefen nie.

- 3.2.5 Die leerder moet deur sy/haar ouer of 'n persoon wat deur die ouer aangewys word, bygestaan word. In geval van ernstige oortredings het die leerder die reg om aansoek te doen om deur 'n regsverteenwoordiger of ander persoon wat deur die ouer van die leerder aangewys word, verteenwoordig te word. Sodanige aansoek moet minstens twee skooldae voor die aanvang van die verhoor aan die voorsitter van die dissiplinêre komitee gerig word. Geen ander persone behalwe bogenoemde mag die verhoor namens die beskuldige leerder bywoon nie.
- 3.2.6 Ouers / voogde kan die dissiplinêre prosedure verkort deur 'n pleit-en-vonnis-ooreenkoms met die voorsittende beampte te sluit.
- 3.2.7 Benewens minderjarige leerders se reg om deur middel van tussengangers te getuig, soos dit in artikel 8(7)–(9) van die Skolewet uiteengesit word, sal minderjarige leerders (hetsy as beskuldigdes of as getuies) ook geregtig wees om gedurende dissiplinêre verrigtinge deur hul ouers of 'n opvoeder van hul keuse bygestaan te word. 'n Persoon wat 'n leerder bystaan, sal egter nie geregtig wees om enige vrae namens die leerder te beantwoord of die dissiplinêre komitee toe te spreek nie.
- 3.2.8 Leerders wat by dissiplinêre verrigtinge betrokke is, sal ook geregtig wees op ondersteuning, advies en berading deur opvoeders wat vir daardie doel deur die skoolhoof of die Beheerliggaam aangewys is, met dien verstande dat sodanige opvoeder nie die leerder by die dissiplinêre verhoor mag bystaan tensy die ouer van die leerder die opvoeder daartoe magtig nie.
- 3.2.9 Indien die leerder en/of sy/haar ouers en/of verteenwoordiger ondanks behoorlike kennisgewing afwesig is, kan die verhoor in hul afwesigheid voortgaan.
- 3.2.10 Die verhoor moet billik en regverdig wees, en sal volgens die voorskrifte van die toepaslike provinsiale wetgewing geskied. Die aanklaer en leerder (of die leerder se verteenwoordiger namens die leerder, indien van toepassing) moet die geleentheid gegun word om hul saak te stel, kan vrae aan getuies stel, kan getuies roep, en kan dokumente wat op die saak betrekking het, ondersoek of voorlê.
- 3.2.11 Die lede van die dissiplinêre komitee sal self ook geregtig wees om getuies te roep, bykomende getuies of getuienis aan te vra, vrae aan getuies te stel, of enige aspek verder te ondersoek of te laat ondersoek wat billikheid en regverdigheid kan bevorder.
- 3.2.12 Nadat die getuienis aangehoor is, neem die komitee 'n besluit oor die leerder se skuld of onskuld. Vir doeleindes hiervan, of vir doeleindes van 'n beslissing oor enige geskil wat gedurende die verrigtinge ontstaan, sal die komitee geregtig wees om vir 'n redelike tydperk te verdaag ten einde sy beslissing te oorweeg. Sodanige oorweging sal agter geslote deure geskied en slegs deur lede van die komitee bygewoon word.
- 3.2.13 Indien die leerder skuldig bevind word, sal die leerder en die aanklaer nóg 'n geleentheid ontvang om getuienis aan te bied en/of verhoër te rig oor versagtende en verswarende omstandighede wat die komitee in ag moet neem ten einde 'n gepaste straf op te lê. Ten einde 'n gepaste straf te oorweeg, sal die komitee geregtig wees om weer vir 'n redelike

tydperk te verdaag. Sodanige oorweging sal ook agter geslote deure geskied en slegs deur lede van die komitee bygewoon word.

3.3 Uitspraak en strafmaatreël

3.3.1 In geval van 'n skuldigbevinding moet die beslissing van die dissiplinêre komitee, wat die opgelegde sanksie insluit, binne hoogstens vyf skooldae skriftelik aan die leerder en sy/haar ouers en die aanklaer oorgedra word.

3.3.2 Ondanks enige skuldigbevinding en strafmaatreël wat deur die Beheerliggaam opgelê word, kan enige belanghebbende enige oortreding van die gedragskode wat op 'n strafregtelike oortreding kan neerkom, vir ondersoek na die Suid-Afrikaanse Polisie diens verwys.

4. **Interne appèl**

4.1 'n Party wat ontevrede is met die uitslag van dissiplinêre verrigtinge voor die Beheerliggaam se dissiplinêre komitee sal die reg hê om binne 24 uur nadat hy/sy die skriftelike uitslag ontvang het, skriftelik by die voorsitter van die Beheerliggaam teen die skuldigbevinding, die opgelegde strafmaatreël, of albei, te appelleer.

4.2 Die kennisgewing van appèl moet die gronde vir die appèl duidelik uiteensit.

4.3 Binne 24 uur ná ontvangs van die kennisgewing van appèl moet die voorsitter van die Beheerliggaam 'n appèlkomitee saamstel wat uit 'n lid van die Beheerliggaam as voorsitter, en minstens twee ander kundige persone bestaan. Die lede van die dissiplinêre komitee wat die saak aangehoor het, kan nie op die appèlkomitee ook dien nie.

4.4 Die voorsitter van die Beheerliggaam moet die kennisgewing van appèl aan die voorsitter van die appèlkomitee en die ander party in die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee oorhandig, en toesien dat die rekord van die dissiplinêre verrigtinge tot die appèlkomitee se beskikking gestel word.

4.5 Die ander party sal geregtig wees om binne 24 uur ná ontvangs van die kennisgewing van appèl in reaksie daarop verhoër aan die voorsitter van die appèlkomitee te rig.

4.6 Die appèlkomitee sal by oorweging van die appèl beperk wees tot 'n oorweging van die rekord van die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee, die kennisgewing van appèl, en enige verhoër wat die ander party voorlê.

4.7 Enige party wat verdere getuienis wat nié deel uitmaak van die rekord van die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee nie, vir oorweging aan die appèlkomitee wil voorlê, moet skriftelik om toestemming by die voorsitter van die appèlkomitee aansoek doen. In geval van die appellant moet sodanige aansoek in die kennisgewing van appèl vervat wees, en in geval van die ander party moet dit binne 24 uur ná oorhandiging van die kennisgewing van appèl geskied.

- 4.8 Die aansoek om nuwe getuienis voor te lê moet 'n volledige verduideliking bevat waarom die getuienis nie gedurende die dissiplinêre verrigtinge beskikbaar was of aangebied is nie, moet die aard van die getuienis uiteensit, en moet die tersaaklikheid van die getuienis vir die oorweging van die appèl uiteensit.
- 4.9 Die appèlkomitee moet binne sewe skooldae ná ontvangs van die kennisgewing van appèl sy besluit skriftelik aan die partye bekend maak.
- 4.9 Enige strafmaatreël wat deur die dissiplinêre komitee opgelê is, word opgeskort hangende die beslissing van die appèlkomitee.
- 4.10 Met die oorweging van die appèl kan die appèlkomitee:
- a) die beslissing van die dissiplinêre komitee oor die skuldig- of onskuldigbevinding en/of strafmaatreël ter syde stel of handhaaf;
 - b) 'n alternatiewe strafmaatreël oplê (wat 'n swaarder straf insluit); en
 - c) enige ander beslissing gee wat die appèlkomitee in die omstandighede as billik of regverdig ag.

5. Algemene bepalings

Die Beheerliggaam moet behoorlik van die dissiplinêre verrigtinge rekord hou. Vir hierdie doel kan die beheerliggaam 'n persoon aanwys om die verrigtinge te notuleer of elektronies op te neem. Sodanige persoon sal nie deel uitmaak van die komitee nie.

